

**Commentariorum ac disputationum, in tertiam partem divi
Thomae tomi quinque**

Priorum vigintisex Quaestionum eius Partis expositionem complectens

Suárez, Francisco

[Köln], 1617

Sectio prima. Vtrum anima Christi à principio creationis suæ fuerit beata.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-93775](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-93775)

Li 1. de cel. Iosaphus dicit in 1. de celo *) multo minus in anima Christi
 32 & 132. si aliquid fuit frustra. Frustra autem est, quod non habet pro-
 priam operationem, cum omnis res sit propter suam opera-
 tionem, ut dicitur in 2. de celo *. Propria autem operatio in-
 tellectus agentis, est facere species intelligibiles actu, abstra-
 hendo eas a phantasmatis: unde dicitur in 3. * de Anima,
 Li 3. de a- quod intellectus agens est, quo est omnia facere. Sic igitur ne-
 18. tom. 2. cesse est dicere, quod in Christo fuerint aliqua species intelli-
 gibiles, per actionem intellectus agentis in intellectu possibili
 eius recepta: quod est, esse in ipso scientiam acquisitam, quam
 quidam experimentalem nominant.

Et ideo, quamvis aliter alibi scripserim, * dicendum est,
 1. int. d. in Christo fuisse scientiam acquisitam, que proprie est scientia
 14 q. 3. arti. secundum modum humanum, non solum ex parte subiecti re-
 cipientis, sed etiam ex parte causae agentis. Nam talis scientia
 ponitur in Christo secundum lumen intellectus agentis, quod
 est anima humana connaturalis. Scientia autem infusa at-
 tribuitur anima humana secundum lumen de super infusum:
 qui modus cognoscendi, est proportionatus naturae angelicae.
 Scientia vero beata, per quam ipsa Dei essentia videtur, est
 propria & connaturalis soli Deo, ut in prima parte dictum
 est *.

Ad primam ergo dicendum, quod, cum duplex sit modus
 1. q. 12. acquirendi scientiam, scilicet, inveniendū & addiscendū, mo-
 8. 4. dus, qui est per inveniendū, est precipuus: modus autem, qui
 est per discipulam, est secundarius. Unde dicitur in primo
 Erhricorum *. Ille quidem est optimus, qui omnia per se ipsum
 intelligit: bonus autem rursus est ille, qui bene dicenti obedit.
 Et ideo Christo magis competeat habere scientiam acquisi-
 tam per inveniendū, quam per disciplinam, praesertim cum
 ipse daretur a Deo omnibus in doctorem: secundum illud Ioa-
 1. 2. Letamini in Domino Deo vestro, quia dedit vobis docto-
 rem iustitiae.

Ad secundum dicendum, quod humana mens duplicem
 habet respectum. Vnum quidem ad superiora: & secundum
 hunc respectum, anima Christi fuit plena per scientiam indi-
 tam. Alius autem respectus eius est ad inferiora, id est, ad
 phantasmata, quae sunt nata mouere mentem humanam per
 virtutem intellectus agentis. Oportuit autem, quod etiam se-
 cundum hunc respectum, anima Christi, scientia impleatur:
 non quia prima plenitudo menti humanae sufficeret secundum
 se ipsam: sed oportebat eam perfici, etiam secundum compara-
 tionem ad phantasmata.

Ad tertium dicendum, quod alia ratio est de habitu ac-
 quisito, & de habitu infuso. Nam habitus scientiae acquiri-
 tur per comparationem humanae mentis ad phantasmata:
 unde secundum eandem rationem non potest alius habitus
 iterato acquiri. Sed habitus scientiae infusa est alterius ratio-
 nis, ut potest a superiori descendens in animam, non secundum
 proportionem phantasmatum: & ideo non est eadem ratio de
 utroque habitu.

COMMENTARIUS.

Duplex potest esse sensus quaestionis huius. Pri-
 or, an in Christo fuerit scientia natura sua acqui-
 sita, siue ab ipso acquisita fuerit, siue aliunde habita, E
 ut fuit in Adam. Posterior est, an in illo fuerit talis
 scientia, & tali modo, scilicet, per proprios actus
 paulatim comparata, & hic posterior est manifestus
 sensus D. Thomae, ut patet ex corpore articuli. Quid
 autem nomine scientiae intelligat, non satis constat,
 potest enim intelligere, vel proprium habitum sci-
 entiae in rigore sumptum (ut Caiet. illi intelligit, &
 videtur sane mens eius) vel generaliter quemcunque
 habitum in intellectu acquisitum, siue sit species, si-
 ue quidvis aliud, de quo magis videntur procedere
 probationes D. Thomae.

Affertio ergo est, fuisse in anima Christi huius-
 modi scientiam acquisitam, ne intellectus agens in

A Christo fuerit otiosus. Quae ratio, ut constat, sum-
 mum probat, comparasse Christum aliquas species
 intelligibiles per actionem intellectus agentis, ea-
 dem enim potest ad Adamum applicari. Sed de hac
 re infra disputandum est latius.

Argumenta D. Thomae solum procedunt contra
 priorem sensum quaestionis, & ideo difficultatem
 non habent.

DISPUTATIO XXV.

In tres Sectiones distributa.

De triplici scientia anime Christi, quoad quaestio-
 nem, an est.

 Stendimus disputatione praecedenti
 in Christo esse scientiam creatam. Se-
 quitur, ut videamus, quod duplex illa
 sit, tractaturi postea, quid vnaquaeque
 sit, ordinem D. Tho. sequentes. In hac
 vero quaestione non distinguemus actum, & habi-
 tum scientiae, supponentes eandem esse de utroque
 rationem, ut ex fine praeced. disp. constat.

SECTIO I.

Utrum anima Christi a principio creationis sua fuisse
 eris beata.

Difficultas huius quaestionis posita est in tempo-
 re, quo Christus Dominus coepit habere hanc
 scientiam. Nam, quod nunc illam habeat, & saltem
 a tempore mortis suae illam habuerit, de fide certū
 est, neque aliquem, qui in Christum credat, inuenio in
 hoc dubitasse, cum per mortem Christi alij etiam
 iustis aperta sit ianua caeli, ut infra ostendetur, & cū
 Latroni ipse promiserit: Hodie mecum eris in paradiso,
 & cum gloriosa Resurrectio corporis fuerit euidentis
 testimonij gloriae ipsius animae. Quod ergo in qua-
 stionem verti potest, solum est, an in tempore vitae
 mortalis hac eadem scientia potius fuerit. Haeretici
 enim, qui Christo ignorantiam tribuunt multarum
 rerum, quas prius non cognouit, & postea paulatim
 didicit, consequenter negant, habuisse semper hanc
 scientiam beatam, in quem errorem multi ex hare-
 ticis huius temporis lapsi sunt, praesertim Lutherus
 D Caluinus, & Zuinglius. Fundamenta eorum (si quae
 esse possunt) statim attingemus.

Dico ergo primū, animam Christi Domini, etiam
 eo tempore, quo fuit coniuncta corpori mortali, ha-
 buisse scientiam beatam. Ita sentiunt Theologi sta-
 tim citandi. Et probatur testimonijs Scripturae sacrae,
 quae licet per se singula non cogant, tamen simul
 sumpta, & adiunctis Patrum testimonijs, magnam
 fidem faciunt. Ioan. 1. Deum nemo vidit vnquam. Vni-
 genitus, qui est in sinu Patris, ipse enarrauit. Ac si apertius
 diceret, Vnigenitus, qui videt, ipse enarrauit. Et sicut
 per humanitatem, & dum in mortali vira viueret, e-
 narrauit ita per eandem humanitatem, & eodem
 tempore vidit, ita ferē Aug. tract. 3. in Ioan. & colli-
 gitur etiam ex Cyril. li. 1. in Ioan. c. 22. & Chrysostom.
 14. in Ioan. cui consonant verba Christi, Ioa. 3. Quod
 scimus, loquimur, & quod vidimus, testamur. Vbi aperte
 loquitur de se homine, & de eundem sensum expo-
 nitur, quod statim subdit. Nemo ascendit in caelum, nisi
 qui descendit de caelo, filius hominis, qui est in caelo. Vbi ver-
 bum, ascendit, nō est praesentis temporis, sed prae-
 teriti, ut constat ex verbo Graeco, ἀρὰ τῆς γῆς, dicitur
 ergo Christus secundum humanitatem ascendisse,
 & esse in caelo, non corporeo ascensu, sed visione
 beata: quia priori modo non dum ascenderat, neque
 ille ascensus potuit conuenire Christo secundum
 diuinitatem, quia in illam non cadit ascensus, ratio-
 ne sui. Neque obstat, quod ait, Nemo ascendit, nisi qui de-
 scendit. Quia non oportet, ut ascensus & descensus se-
 cuti.

Ioan. 1.

August.

Cyril.

Chrys.

Ioan. 31

cundum eandem rationem vel metaphoram intelligantur: descendit ergo per incarnationem, ascendit per visionem. Vnde non fuit prior ascensus, quam descensus, sed è contrario, prius descendit (scilicet, ordine naturæ) ut posset ascendere. Vnde ibidem ait de illo Ioannes. *Qui de celo venit, super omnes est, & quod vidit, & audiuit, hoc testatur.* Quæ verba eandem vim habent, quam præcedentia. Quod autem dicit, *Vidit, & audiuit*, non sunt diuersa sed eadē visio, auditio dicitur, ut significetur, non habere illam ex vi humanitatis; sed ex infusione diuina: est ergo illa auditio longè diuersa ab ea, quam nos habemus per fidem. Vnde veluti hoc ipsum interpretans, ait Christus, Ioan. 6. *Omnis qui audiuit à Patre & didicit, venit ad me, non quia Patrem viderit quisquam, nisi qui est à Deo.* Ac si diceret, non ita audiunt alij, sicut Christus, qui videndo audit. Simile est illud Ioan. 8. *Ego, quæ vidi apud Patrem, loquor.* Et Ioan. 12. *Vbi ego sum, illic & minister meus erit, id est in gloria.* Et ea. 14. *Vt vbi ego sum, & vos sitis.* Accommodatur etiam illud Psal. 40. *Beatum faciet illum in terra: nam Psal. ille de Christo exponitur, Io. 13. Et confirmari potest, nam gloria Transfigurationis lignum fuit gloriæ latentis in anima, ut Patres omnes tradunt, exponentes illud mysterium, ut infra suo loco videbimus.* Ex dictis etiam testimonijs sumitur bonaratio, nam Christus futurus erat autem diuinæ doctrinæ, & doctor præcipuus mysteriorum Dei, ergo oportuit, ut non tantum audita, sed à se visa narraret. Sed hæc assertio magis cum sequenti confirmabitur.

Christus à primo sua conceptione instanti visionem habuit beatam.
D. Thom.
Causa.

Ioan. 1.

Athan.

Damas.

Ierem. 31.

1. Cor. 13.

Psalm. 21.

Eusebius.

Psalm. 65.

August.

Dico ergo secundò. Anima Christi vidit Deum à primo instanti creationis suæ. Ita docent Theologi omnes in 3. d. 14. D. Tho. hic & infra q. 15. art. 10. 34. art. 4. Can. lat. lib. 12. de locis c. 14. & sequitur ferè ex præcedenti conclusione, quia non est maior ratio de vno tempore vitæ mortalis, quàm de alio. Nam visio beata nō magis impediri poterat in infantili corpore, quàm passibili, cum suprà verius sit statum sit, & à nullo statu corporis pēdeat. Alioqui verò fons & primaria ratio illius visionis eadē fuit semper in Christo à principio conceptionis, scilicet, vniō hypostatica. Et ita probatur optimè hæc conclusio ex illo Ioan. 1. *Vidimus gloriam eius, gloriam quasi vniuenti à Patre, plenum gratiæ & veritatis.* Vbi indicatur (ut suprà cum D. Tho. & Theologis) gloriam & plenitudinem gratiæ & veritatis datam esse Christo homini, quia est vniuenti à Patre: ita esse veluti proprietatem manantem ab vniōne: ergo sicut à primo instanti conceptionis ille homo fuit vniuenti à Patre, ita ex tunc habuit gloriam, & gratiam consummatam in gloria & visione Dei. Ita colligitur ex Athanasio oratio. 4. contra Arian. & in libro de salutari Christi aduentu, & de humanitate Verbi, clarius & breuius ex Damasc. lib. 3. de fide ca. 22. *Vbi propterea inquit, eos, qui dicunt Christum verum incrementum in sapientia accepisse, consequenter negare vniōnem factam esse à primo illo carnis ortu: nam si tunc, inquit, facta est, quid tandem asserri potest, quin omnibus prorsus sapientia, gratiaque opibus afflueret?* &c. Confirmari potest ex illo Ierem. 31. *Femina circumdabit virum, scilicet, sapientia, ut supra cum Hieronymo exposuimus: in Scripturis autem non dicitur hoc modo vir, nisi qui videt Deum, reliqui enim, ut paruuli, existimantur, iuxta illud 1. Corinth. 13. *Postquam autem factus sum vir, euacuauit, quæ erant paruuli.* Confirmatur secundò ex illo Psal. 21. *In te prociellus sum ex vtero.* Quæ verba de Christo intelligit Eusebius lib. 10. de demonstrat. Euangel. capit. vltimo. Et introducit Christum dicentem ad Patrem, *Ex tunc te Deum meum iam videbam.* Denique accommodatur illud Psal. 65. *Beatus, quem elegisti & assumpsisti.* Quod de humanitate Christi intelligit Augustinus, indicans, in ipsa assumptione plenam fuisse gloriam & beatitudinem. Idem sentit lib. 83. quæstio. q. 65. & lib. 4. de consensu Evangelist. capite vltimo in fine, Vbi, cum*

dixisset, nullum mortalem hominem posse in hac vita videre Deum, subdit, *Quam maxime proprietate distat à cæteris hominibus, cuius susceptione Verbum caro factum est.* Denique Richardus de sancto Victore libro secundo de Emmanuel. c. 22. *Quod nos, inquit, expectamus in consummatione, illi datum est in sua conceptione.* Ad hoc etiam confirmandum asserri possunt omnia, quæ suprà adduximus super articulum duodecimum quæstionis septimæ Diui Thomæ, ex Patribus exponentibus locum Lucæ 2. *Proficiebat sapientia.* Et doc. Luc. centibus non ita in se profecisse, ut aliquid denuò didicerit, de quo testimonio dicemus plura infra, q. 12. Asserri etiam possunt, quæ disputat. 18. & 22. de plenitudine gratiæ Christi attulimus, quàm à principio conceptionis obtinuisse probauimus. Denique asserri possunt, quæ statim q. 10. a. 2. D. Tho. dicemus de illo testimonio Matth. 13. *De illa die nemo scit, neque filius.*

Vltimò addere possumus rationes. Prima, quæ ex dictis testimonijs Scripturæ sumitur, est, quia Christus semper fuit Filius Dei naturalis, ergo hæres; ergo possessor, neque enim in tempore indigebat ad fruendum hæreditate: neque interuentura erat mors patris, ut filius in possessionē mitteretur; neque propter gratiam impediri poterat, ut suprà ostensum est. Secunda, quia non est credibile, diuinam personam non statim ditasse naturam suam omnibus donis gratiæ & gloriæ, & omnem contrariā imperfectionem ab anima sua abieciisse: carere autem felicitate, magna est imperfectio, quæ nec nobis erat necessaria, nec diuinam personam decebat.

Dices. Imò fuit nobis & ipsi necessaria propter maiorem perfectionem, scilicet, ut sibi, & nobis mereri posset, & pro nobis dolere & tristari. Respondetur, quod ad ipsum attinet, melius ipsi fuisse, semper fuisse beatum, quàm beatitudinem mereri, præsertim cum beatitudinem quodammodo sibi conaturalē haberet, ratione vniōis. Adde, si oportuisset sibi mereri beatitudinem, potuisset hoc facere, etiam si nullo tempore ea caruisset, ut inferius, q. 19. ostendimus: vnde, quod ad nos pertinet, potuit simul esse viator, & comprehensor, & ita pro nobis mereri, & pro nobis satisfacere, & veram tristitiam, & dolorem pro nobis suscipere, absque carentia beatitudinis. Tertia ratio sumitur ex D. Tho. hic quia Christus est caput in fluens in omnes gratiam & gloriam; ergo debuit ipse multò magis esse ornatus gratia, & gloria. Cui adde, quod à principio conceptionis fuit caput etiam Angelorum, quod statim ipsi iussu sunt adorare, ut dicitur ad Hebræ. 1. ergo non est credibile, fuisse caput in inferiori statu gratiæ aut gloriæ, quàm Angeli erant. Vnde confirmatur, nam Angeli sancti parum post creationem suam acceperunt gloriam, in certis, vel (ut alij volunt) in secundo instanti; ergo anima Christi illos superauit, & à primo instanti Deum vidit. Tandem coniectura, quæ ex D. Thoma hic colligitur, optima est, quia Christus de iustitia meruit alij gratiam, & gloriam. Ergo decuit, ut à principio ipse haberet gratiam & gloriam, quia licet visio Dei propriè & per se non requiratur ad meritum: tamen in eo, qui est perfectissimus principium omnis meriti, qui quæ ad suam sanctificationem non indigebat meritis, conuenientissimum fuit, ut gratia consummata esset illi principium meriti. Vnde confirmatur, quia Adam, eo quod futurus erat naturale principium generis humani, creatus fuit à principio perfectus in naturalibus; ergo Christus, qui est supremus autor gratiæ & gloriæ, debuit à principio suæ conceptionis habere gratiam & gloriam summè perfectam.

Sed quæres, qua certitudine hæc doctrina tenenda sit. Aliqui existimant, simpliciter esse de fide. Sed non videtur, quia Scripturæ testimonia nō sunt adeo expressa, quin alijs modis explicari possint, & nulla etiam extat de hac re Ecclesiæ definitio, neque etiam tradi-

traditio est satis aperta, nam licet Theologi in hac veritate asserenda consentiant, non tamen illam affirmant, ut dogma fidei, & ferè eodem modo loquuntur sancti Patres: & ideo alij soli dicunt esse opinionem ita veram, ut contrarium opinari temerarium sit. Et hæc censura est mitissima omnium, quæ dari potest: existimo enim contrariam sententiam etiam erroneam, & proximam hæresi esse, quia Scripturæ testimonia adiunctis expositionibus, & testimonijs Patrum, & consensu Doctorum omnium Catholicorum, sufficiunt ad hanc certitudinē præstādā.

Respons.

Obiectio.

Lucia.

In 7. Encl. Responsio.

Obiectio.

August. Responsio.

Sed contra hanc veritatem obijci solent varia loca Scripturarum, quæ partim tractata sunt, cum de gratia ageremus, partim attinguntur in sequentibus. Nunc solum obijciat illud Luc. 22. Nonne oportuit pati Christum, & ita intrare in gloriam suam? Ergo ante passionem non intrauit in gloriam. Vnde lo. 7. dicitur. Nondum erat Spiritus datus, quia nondum erat i. i. i. glorificatus. Et ideo lo. 17. orat ipse Christus. Clarifica me Pater, &c. Respondetur, hæc testimonia intelligi de gloria Resurrectionis, & Ascensionis, & de manifestatione & exaltatione nominis Christi, ut Patres omnes intelligunt.

Dices, Gloria corporis & animæ coniunctane- cessario sunt, si corpus & anima inter se sunt coniuncta; manet enim gloria corporis ex gloria animæ, ut Theologi docent cum Aug. Epist. 56. Respondetur, fuisse quidem debitam gloriam corpori Christi à principio conceptionis, non tantum ratione gloriæ animæ, sed etiam ratione unionis: tamen propter nostram redemptionem, diuina dispensatione, illa ad tempus caruisse, cuius rei significationem quandam in Transfiguratione tradidit, ut dictum est.

SECTIO II.

Vtrum in anima Christi sit scientia connaturalis animæ humane.

In hac questione, sicut in præced. dixi, nulla est difficultas de hac scientia secundum se, seu absolute considerata, sed solum in tempore & modo, quo Christi anima cepit habere hanc scientiam. De qua re nihil hoc loco dicam, quia pendet ex multis, quæ circa q. 12. D. Tho. tractanda sunt, ubi hoc melius expeditur: & ideo hic brevissimè dicendum est, certum omnino esse, Christum Dominum habere scientiam connaturalem animæ humane. Ita docet omnes Theologi, in 3. d. 13. & 14. Quamvis Bona. loquat in contrariū citari, quia negat fuisse in Christo scientiam acquisitam. Sed non est credibile, eum esse locutum de substantia ipsius scientiæ (ut ita dicam) sed de modo acquirendi illam, ut ex sequenti sectio. & magis ex disp. 23. constabit. Ricard. verò ibi, a. 3. q. 2. & 3. videtur hanc sententiam docere; quia sentit, scientiam infusam animæ Christi fuisse superioris rationis à scientia connaturali homini, & tamen præter illam negat in Christo fuisse aliam acquisitam; sed est sententia omnino falsa. Vnde sine magno errore negari hæc veritas non potest, quia (ut supra latè citatum est) in Christo est natura humana cum omni proprietate, & perfectione illi connaturali, sed scientia humana est vna ex maximis perfectionibus humane nature, ergo. Deinde de supra ostendimus, fuisse in intellectu Christi actus intellectus naturales; ergo maximè actus scientiæ, ergo. Tercio, quia habuit virtutes morales connaturales homini, ergo & prudentiam naturalem, ergo pari ratione alias scientias. Denique Angeli habent scientiam sibi connaturalem, eandem habent beati, habuit etiam Adam in statu innocentie, & in vniuersum perfectio gratiæ non destruit perfectionem nature, quæ imperfectionem non includit, perfectioni gratiæ repugnat: ergo, neque contra hoc occurrit noua obiectio, præter eas, quæ fieri solent de beatis, quas tetigit D. Tho. supra, art. 1. huius questionis.

Sed obseruandum est primo, nomine scientiæ hic

A intelligi omnes virtutes intellectuales, scilicet, intellectum seu habitum principiorum, de quo nulla potest esse dubitandi ratio, cum assensus principiorum sint maximè evidentes, & connaturales homini: sapientiam deinde, ac scientiam. De quibus solū potest dubitari, quia in hominibus non sunt sine admixtione opinionum, & incertitudinis. Dicendum vero est, in Christo fuisse quoad conclusiones evidentes, quæ per lumen nature certæ esse possunt. De his vero rebus, de quibus lumen nature consequi non potest evidentem cognitionem, affectus est Christus, quidquid ratio naturalis consequi potest, & omnes rationes probabiles, aut verisimilia iudicia opinionum omnium: non tamen per hæc de veritate ipsa iudicabat, sed vel suspendebat assensum, vel de probabilitate, quæ euident esse poterat, iudicium ferebat. Præterea comprehendere etiam potest prudentia, de qua iam dictum est. Et vltimò etiam artem complectimur, quæ, ut est intellectualis virtus, etiam pertinet ad absolutam perfectionem intellectus, & fortasse à scientia non multum distinguitur, nisi in materia factibili. ait autem D. Tho. in 1. q. 13. a. 1. ad 3. fuisse in Christo scientiam omnium factibilium. Nec refert, quod ars videtur esse coniuncta cum vfu, nam licet ipsa dirigat vsum, non tamen ab illo essentialiter pendet; tota enim perfectio artis, quæ ad intellectum spectat, sine vfu haberi potest.

Quidam
mnes
scien-
tia con-
naturalis
hic
intelligi-
tur.

In Christo
ars factibi-
lium fuit.

In Christo
scientia ex-
perimentalis

Obseruandum secundò est, scientiam hanc connaturalem generaliter dictam, prout comprehendit omnem naturalem cognitionem euidentem, duplicem distingui posse: est enim quædam cognitio, quæ vocatur experimentalis, & potissimum versatur circa singularia, quæ per sensum experimur, ex quo intellectus accipit euidentem cognitionem in ipsa experientia fundatam. Alia est cognitio euidentis conclusionum ex proprijs principijs naturali lumine euidentibus, quæ proprie vocatur, seu metetur nomen scientiæ, hic vero vtrumque genus cognitionis sub hac voce comprehendimus: nam cum vtraque harum cognitionum naturalis sit homini, & perfectionem asserat sine imperfectione, vnioui aut beatitudinē repugnat; dubium non est, quin vtraque fuerit in Christo, ut latius q. 12. tractabitur.

SECTIO III.

Vtrum fuerit semper in anima Christi scientia verū in proprio genere supernaturalis, & per se infusa.

Tractavi prius de scientia naturali quam de hac infusa, ut ratio dubitandi, & opinionum varietas, quæ hic esse potest, melius intelligatur. Ratio enim difficultatis est, quia per scientiam beatā & naturalem, habet anima Christi omnem cognitionem & perfectionem, quæ vel ex Scripturis, vel ex dignitate personæ, vel ex munere Redemptoris, vel ex capacitate intellectus humani, vel denique ex quouis alio iudicio, vel signo colligi potest. Habet enim per illas duas cognitiones, perfectionem naturæ debitam & gratiæ, & consequenter habet actum respondentem capacitati naturali intellectus, & obedientiali, habet cognitionem rerum omnium naturalium, & supernaturalium, contingentium, & liberarum: quorum ergo necessaria est alia scientia?

Propter hoc quidam Theologi videntur aperte negare, habuisse animā Christi hanc scientiam. Ita sentit Bonau. in 3. d. 1. a. 3. q. 1. & 2. quamquam enim concedat, habuisse Christum scientiam infusam, aperte tamē sentit illam fuisse naturalem, & infusam per accidens: propterea enim negat ibidem, Christum aliam scientiam sibi acquisiuisse, & illam scientiam dicit esse similem illi, quā Adam habuit in statu innocentie, & idem sentit Alens. 3. p. q. 13. memb. 1. & 2. quia non aliter ponit scientiam infusam in Christo, quā in Adamo, & ferè eodem modo loquuntur alij Nominales, ut Almain. Gab. & alij in 3. dist. 14.

Bonauent.
Richard.
Ansel.

Almain.
Gabr.

Scot.